

Sigurd Berg: Jeg skal begynde med et Øjeblik at vende tilbage til Valgloven.

Det ærede Medlem fra Kalundborg (Rode) fremsatte nogle ganske misvisende Bemærkninger med Hensyn til min Stilling og Opfattelse af de Forhandlinger, vi har haft. Forholdet er det, at i Folketingsudvalget blev der ikke nogen som helst Udsigt til en Forhandling om en midlertidig Valglov. Hele Tiden gik med til saakaldte Overvejelser og Undersøgelser af det konservative Forslag, og det var ganske tydeligt for enhver, at det var Meningen, at Tiden skulde gaa. Det var et Led i hele den Taktik, som de daværende Regeringspartier fulgte: Tiden skulde glide, det hastede ikke. Under disse Forhandlinger blev det ogsaa fremhævet fra det ærede Medlem, der er Ordfører for Flertallet her i Dag (Borgbjerg), at man fra hans Side havde yderligere Krav at stille end dem, der var opstillede fra Ministeriet, og i alt Fald vilde Minimum af det, man kunde tænke sig at gaa ind paa, være, hvad der var opstillet i Forslag A. og navnlig ogsaa i Forslag B. Der fandtes altsaa ingen farbar Fremgangslinie for en Forhandling om en midlertidig Valglov uden paa en eneste Betingelse, og den Betingelse virkede jeg for, at der blev Mulighed for at tilvejebringe: det var, hvis de Konservative og Venstre ikke længere stod splittede, men kunde forenes om et Forslag til en midlertidig Valglov. Da havde der været Mulighed for en frugtbar Forhandling. Men den Betingelse var ikke til Stede og kom ikke til Stede, medens Sagen var her i Folketinget, og der kunde derfor slet ikke forhandles under disse Vilkaar paa det bestaaendes Grund.

Jeg maa her sige til det ærede 6te Medlem for Maribo Amt (Asger Karstensen), som er Ordfører for det konservative Parti, og som gjorde nogle Bemærkninger til mig og til Venstre, at det forekommer mig, at naar han som Ordfører i Dag kan sige, at man slet ikke kunde tænke sig en Overenskomst, uden at denne var tiltraadt af tre Partier, saa vilde det have været naturligt og rimeligt, at man fra konservativ Side straks og ubetinget havde sagt dette til Venstre, da det jo saa var givet for alle, at disse Forhandlinger burde ikke begynde med at føres mellem nogle Partier, men burde straks føres mellem alle de Partier, der var i Udvalget. Det havde været frugtbart, og det havde været rimeligt, om en saadan Udtalelse var faldet. Saaledes forholder det sig altsaa med Arbejdet i Folketinget.

Men hvad skete, da denne Sag gik fra Folketinget til Landstinget? Det sidste, vi hørte fra Ledelsen i Udvalget, var, at nu skulde Sagen behandles i et Landstingsudvalg eller i et Fællesudvalg, og der kunde de fremtidige Muligheder komme frem. Hvad skete saa? Da jeg tog Venstres Ændringsforslag tilbage, sagde den daværende Indenrigsminister, det ærede Medlem fra Kalundborg (Rode): Jeg er villig til at tage en midlertidig Valglov, og saa kan jeg godt være med til at lade den fremtidige Ordning blive undersøgt i en Kommission; jeg er en varm Ven af Enkeltmandskredse og opfordrer dem, der er Venner af den, til nu at tage fat paa at søge at faa en Ordning af den Sag. Og det ærede 10de Medlem for Hovedstaden (Borgbjerg) udtalte sig paa samme Maade. Hermed gik Forslaget til Landstinget, hvor Forhandlingerne skulde føres, og der udtalte Venstres Ordfører ved første Behandling — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg tillade mig at læse et Par Linier deraf op: „Jeg vil tro, at det vilde være hensigtsmæssigst, at man enedes om en midlertidig Valglov til Anvendelse ikke blot ved det første Valg, men ogsaa ved det næste Valg og saa ikke mere — det vil jo være vanskeligt at faa fornøden Tid til at komme ind paa et helt nyt System eller en stærkere Udvidelse af det hidtil gældende System mellem de 2 Valg, som formentlig vil følge ret hurtigt ovenpaa hinanden —, at man deri mulig optog saadanne Ændringer, som man mente kunde raade Bod paa de værste Ulemper ved den nuværende Ordning, og at man derefter tog Spørgsmaalet op til grundigere Overvejelse“.

Nu er det alle bekendt, at Venstres Ordfører i Landstinget har taget fremragende Del i Valglovsarbejdet i 1915, og desuden er det alle her paa Rigsdagen bekendt, at han principielt er en Tilhænger af Valg i større Kredse. Men det var altsaa de Udtalelser, han fremkom med. Siden har han stillet Forslag baade om at slette Strøgen, som der har været talt saa mange agitatoriske Ord om og brugt saa mange Udtalelser om, at de saglige Betingelser derfor ikke er blevet fremhævet, og ogsaa om at nedlægge Kredse. Der har af Venstre i Landstinget været stillet et fuldkomment Tilbud om at ordne Sagen paa det bestaaende Grundlag. Det var det første Sted, hvor der var Betingelser for at forhandle. Men hvor var det ærede Medlems Meningsfæller under denne Forhandling, og hvor var det ærede 10de Medlem for